KKTC'DE, YATIRIM DANIŞMA KONSEYİ II. TOPLANTISI YAPILDI

KKTC'de yatırımların artırılabilmesi, ekonomik kalkınma için gerekli çalışmaların yapılması, mevcut ortamın değerlendirilmesi, **yatırımcıların sıkıntılarının tespit edilmesi,** alınması gereken yasal tedbirlerin belirlenmesi ve Türkiye ile iş birliği konularını ele almak amacıyla oluşturulan Yatırım Danışma Konseyi'nin ikinci toplantısı Girne'de gerçekleştirildi.

Ekonomi ve Enerji Bakanlıklarının ev sahipliğinde, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Kıbrıs Türk Ticaret Odası ve Kıbrıs Türk Sanayi Odası'nın katkılarıyla düzenlenen KKTC Yatırım Konseyi'nin ikinci toplantısı 26 Kasım 2011 tarihinde Girne'de yapıldı. Toplantıya; T.C. Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, KKTC Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu, KKTC Başbakanı İrsen Küçük, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Halil İbrahim Akça, KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Sunat Atun, KKTC Maliye Bakanı Ersin Tatar, KKTC İçişleri ve Yerel Yönetimler Bakanı Nazım Çavuşoğlu, KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Ersan Saner, KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Ali Çetin Amcaoğlu, KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Şerife Ünverdi ile KKTC Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Kemal Dürüst, Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Günay Çerkez, ilgili bürokratlar, KKTC ve Türkiye'deki oda ve dernek başkanları ile temsilcileri katıldı.

Toplantının açılışında konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Yatırım Danışma Konseyi'ni geçen yıl ekim ayında kurduklarını, KKTC ekonomisi için çok hayırlı bir girişim başlattıklarını anlattı. Kıbrıs Türk toplumunun huzurunu bozan bütün toplumsal ve siyasal sorunları çözmenin, Ada'da herkesi mut-

>> KKTC Yatırım Danışma Konseyi'nin ikinci toplantısı Girne'de gerçekleştirildi.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu KKTC Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nu kurma zamanının geldiğini belirtti.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "KKTC, pekâlâ küreselleşme sürecine entegre olabilir" dedi.

lu edecek bir ticaret ve yatırım ortamı oluşturmaktan geçtiğini ifade eden Hisarcıklıoğlu, Yatırım Danışma Konseyi'nin öneminin burada ortaya çıktığını, Yatırım Danışma Konseyi'nde ortaya koydukları iradeyle, KKTC'nin dünyadaki gelişmiş devletlerden hiçbir eksiğinin olmadığını herkese göstermek gerektiğini söyledi.

KKTC Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nu kurma zamanının geldiğine de dikkat çeken TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu şöyle konuştu:

"Bu kurulun, Türkiye'de kazanılan tecrübe ve sağlanan ilerlemeler doğrultusunda kurulması mümkündür. Biz kapsamlı bir reform programını en iyi şekilde uygulamanın yolunun Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) bünyesindeki kurumsallaşmadan geçtiğini gördük. İhtiyaç duyulan reform gündeminin, YOİKK gibi rasyonel bir yapı içerisinde ele alabilmeliyiz. YOİKK yatırım ortamının paydaşları olan yatırımcı ve devleti bir araya getiriyor. Sorunlar ortaya konuluyor, birlikte çözüm yolları bulunuyor."

KKTC'DE KARMA İSTİŞARE KOMİTESİ'NİN BİR MODELİ KURULACAK

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Kıbrıslıların muazzam bir potansiyele sahip olduklarını, eğitimli, dünyayı tanıyan, yabancı dillere hâkim, bağımsızlığına düşkün, mücadeleci bir toplum olarak Kıbrıslı Türklerin kendi geleceklerini belirleme konusunda öz güvenlerini yitirmemeleri gerektiğini vurgulayarak, "Tarihinizden duyduğunuz gururu geleceğe yönelik bir umuda dönüştürebilirsiniz" ifadesini kullandı.

Ada'da yapılması gereken çok şey olduğuna dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, "Bazı sektörlerde ve alanlarda Türkiye'den daha avantajlı olduğunuzu da unutmayınız. Diplomatik tanınmada yaşanan sorunlar, kendinizi dünyaya ekonomik ilerlemeyle tanıtmanızın önünde hiçbir zaman engel olamaz. KKTC, pekâlâ küreselleşme sürecine entegre olabilir ve dünyadaki krizlere rağmen dünyayla daha sağlam köprüler kurabilir" dedi.

1995 yılından beri Türkiye ile AB arasında var olan Karma İstişare Komitesi'nin (KİK) bir örneğini, Türkiye ile KKTC arasında da kurmak için çalıştıklarını belirten Hisarcıklıoğlu, Türkiye'de toplumun değişik sosyal ve ekonomik kesimlerini bir araya getirmede KİK modelinden çok yararlandıklarını, Türkiye ve KKTC'deki örgütlü sivil toplumu temsil eden bütün tarafları bir araya getirerek oluşturulacak benzer bir yapının, Kuzey Kıbrıs'taki ekonomik reform programlarının uygulanması için gerekli uzlaşmanın sağlanmasında önemli fonksiyonu yerine getirebileceğini belirtti.

HİSARCIKLIOĞLU: "HERKES DEĞİŞİM İSTİYOR"

Nisan ayında yapılan ortak toplantıda, toplumun her kesiminin Kuzey Kıbrıs'ta ekonomik reforma ihtiyaç olduğunun bilincinde olduğunu gördüklerini söyleyen TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Herkes değişim istiyor. Değişim isteği, aslında uzlaşmazlıkları aşıp ortak akla ulaşmanın en önemli aşamasıdır. KKTC bu aşamaya gelmiş durumdadır. Artık reform talebini kurumsallaştırma vaktidir. Yatırım Danışma Konseyi ve YOİKK yapılanması bu süreci ortak akla dayanarak yönetmenin en sağlam araçlarıdır. Bu yapılanmaya gidildiği takdirde, yeni 2013-2015 protokolünün de yüksek mutabakatla kabul edileceğini beklemek gerekir" dedi.

Kıbrıs Türklerinin ağır ve haksız bir izolasyonla karşı karşıya olduklarını vurgulayan Hisarcıklıoğlu konuşmasını şöyle sonlandırdı:

"Ada'da sorunun çözümü yönünde 24 Nisan 2004 tarihinde ortaya konulan irade, adeta cezalandırılmaktadır. Biz, Kıbrıs Türklerinin ekonomik gücünü geliştirerek ayakta kalacaklarına inanıyoruz. Bunun için de, hep birlikte, Kuzey Kıbrıs'ın daha da zenginleşmesi için çalışmalıyız. Daha fazla yatırım için yatırımın önündeki sorunları ortadan kaldırmalıyız."

>> T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, T.C. Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay ve TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ATALAY: "TÜRKİYE SORUNLARI SİYASİ DİYALOGLA ÇÖZMEKTEN YANA"

Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay ise yatırım ve ticaretin önündeki tüm engellerin kaldırılmasından yana olduklarını belirterek, Türkiye'de gelinen aşamanın, kamu, özel sektör ve sosyal kesimlerin (sendikalar) birbirlerine çok güvenmesiyle sağlandığına dikkat çekti.

Yatırım Danışma Konseyi'nin, KKTC'ye daha fazla yatırım yapılması ve yatırım engellerinin kaldırılması amacıyla bir yıl önce kurulduğunu anımsatan Başbakan Yardımcısı Atalay, Türkiye'den gelen hükümet kesiminin, özel sektör ve bürokratların bu toplantıyı çok önemsediğini ifade etti. Başbakan Yardımcısı Atalay, Türkiye'de şu anda kalkınmayı sağlayan üç kesim bulunduğunu, bunların kamu, özel sektör ve sosyal kesimler (sendikalar ve diğer sivil toplum örgütleri) olduğunu belirterek, kalkınmanın bu üç kesimin birbirine çok güvenmesi sayesinde başarıldığını anlattı.

Başbakan Yardımcısı Atalay, Türkiye'nin, kriz gelmeden proaktif şekilde çözüm üretebilen bir ülke olduğunu vurguladı. Kıbrıs konusuna da değinen Başbakan Yardımcısı Atalay, Türkiye'nin sorunları güç kullanımından kaçınarak, siyasi diyalogla çözmekten yana olduğunu söyledi. Kıbrıs müzakerelerinin, iki tarafın memnun olacağı bir şekilde uzlaşmayla sonuçlanmasından yana olduklarını belirten Başbakan Yardımcısı Atalay, rekabet gücünün artırılmasının önemine de işaret ederek, "Türkiye-KKTC dimdik ayaktadır. KKTC, daha yüksek bir katma değerle, yatırımcı için daha kolay iş yapılır bir ülke haline gelmeli" dedi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI YILDIZ: "İLK KARA SONDAJI GAZİMAGOSA'DA YAPILACAK"

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, KKTC'de ilk kara sondajını Gazi Magosa'da yapacaklarını dile getirerek, "Bunun üzerinde zannedersem iki ay içerisinde çalışma tamamlanır ve biz sondaja başlamış oluruz" ifadesini kullandı. Sondaj çalışmalarının garantisinin olmayacağını göz önünde bulundurmak gerektiğinin altını çizen Bakan Yıldız, "Çıkarttık, bulduk gibi ifadelerin hiçbir geçerliliğinin olmadığını şimdiden söyleyebilirim. Son derece ciddi bir iş yapıyoruz. Sondaj tamamlandıktan sonra kamuoyuyla yeniden bu tür platformlarda bu bilgi paylaşılır ama başlandı, gaz geldi, petrol gitti gibi cümlelerin bu çalışmalar sonuçlanıncaya kadar da herhangi bir geçerliliğinin olmadığını da söylemeliyiz" ifadelerini kullandı.

Çalışma yapılacak kuyuların hem doğalgaz hem de petrol amaçlı olacağını aktaran Bakan Yıldız, "Denizde açacağımız kuyular için de aslında bu bilgi önem taşıyacak. Yerin jeolojisi açısından Gazimagosa'da yapacağımız çalışmalar, deniz aramalarımız içinde önemli bir katkı sağlayacağına inanıyoruz" dedi.

KKTC CUMHURBAŞKANI EROĞLU: "KIBRIS GERÇEKLERİNE SAHİP ÇIKILMALI"

KKTC Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu, uzun yıllar süren mücadelenin ardından kendi devletini kuran Kıbrıs Türkü'nün bugün ekonomik kalkınma seferberliği içinde olduğunu belirterek, fert başına düşen gelirin 14 bin dolara yükseldiği bugünlerde KKTC'nin başladığı noktadan çok ileride olduğunu belirtti. Kıbrıs Türkü'nün devletine sahip çıkması gerektiğini ifade eden Cumhurbaşkanı Eroğlu, müzakere masasında var olan Kıbrıs gerçeklerine sahip çıkılmaması halinde başarı elde etmenin mümkün olmayacağını söyledi.

Cumhurbaşkanı Eroğlu, çok yol alınmasına rağmen yeniden yapılanmanın ve bu amaçla hazırlanan programın uygulanmasının şart olduğunu, bunu yaparken bazı tepkilerle karşılaşılmasının da normal olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Eroğlu konuşmasında, ortaya çıkan ekonomik sorunları aşmak için tedbirin de şart olduğunu belirterek, KKTC'nin ambargo ve izolasyonlar altında olduğuna, tüm olumsuzluklara rağmen ekonomik faaliyetlerin sürdürülmesi ve Anavatan'ın deneyiminden yararlanması gerektiğinin altını çizdi.

KKTC BAŞBAKANI İRSEN KÜÇÜK: "KAMUDA REFORM ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR"

Toplantının ülkeyi daha güzel günlere taşıyacağına inandığını belirten KKTC Başbakanı İrsen Küçük, tanınmamışlık ve izolasyonlardan dolayı ülkenin istenilen düzeye ulaşamadığını, ancak bölgede yaşanan ekonomik krizlere bakıldığında çok iyi bir noktada olunduğunu belirtti.

Küçük, devletin yeniden yapılandırılması ve sürdürülebilir kalkınmanın hedefler arasında olduğuna işaret ederek, bu toplantının bu amaç doğrultusunda atılan önemli bir adım olduğunu söyledi.

KKTC Başbakanı Küçük, ekonomideki gerilemenin, 2010'da kararlılıkla alınan tedbirler sonucunda ilerlemeye dönüştürüldüğünü ve bütçe açıklarının da kontrol altına alındığını belirtti. 2011'de yüzde 4 oranında büyüme beklediklerini ifade eden KKTC Başbakanı Küçük, 2012-2013 döneminde de denk bütçe yakalamayı hedeflediklerini, kamuda reform çalışmalarının devam ettiğini, mevzuatın iyileştirilmesine dönük AB uyum yasalarının ise büyük oranda hazırlandığını dile getirdi.

Yatırımların teşvik edilmesi amacıyla kurulan Kıbrıs Türk Yatırım Geliştirme Ajansı'nın (YAGA) çalışmalarına devam ettiğini ifade eden KKTC Başbakanı Küçük, imzalanacak yatırımların geliştirilmesine dönük anlaşmanın da önemli bir adım olacağını söyledi. KKTC Başbakanı Küçük, maliyetin yükselmesine neden olan enerji ve su gibi girdilerin ucuzlatılması ve süreklilik arz etmesi yönündeki çalışmaların da sürdürüldüğünü dile getirerek, tüm dünyada ekonomik kriz yaşanırken ekonomik atılımlar içinde olan Anavatan Türkiye'nin elde ettiği başarıyı KKTC'ye aktarmak istemesinin büyük bir şans olduğunu vurgulayıp, Türkiye'ye şükranlarını sundu.

SONUÇ BİLDİRGESİ

Yatırım Danışma Konseyi II. Toplantısı Sonuç Bildirgesi şöyle:

1. "1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yatırım Danışma Konseyi, KKTC'nin sürdürülebilir ekonomik kalkınması ve ada ekonomisinin rekabet edebilirliğinin artırılması açısından geçtiğimiz yıl önemli bir girişim olarak ilk kez bir araya gelmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yatırım Danışma Konseyi'nin ikincisinin gerçekleştirilmesinden memnuniyet duyulmaktadır.

2. Toplantı, KKTC Başbakanı Sayın İrsen Küçük'ün davetiyle, KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ev sahipliğinde, TOBB, DEİK, Kıbrıs Türk Ticaret Odası ve Kıbrıs Türk Sanayi Odası'nın katkılarıyla gerçekleştirilmiş olup toplantıya KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Derviş Eroğlu, Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Sayın Beşir Atalay, Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız, Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Sayın Halil İbrahim Akça, ilgili bakanlar, TOBB Başkanı Sayın M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye - KKTC İş Konseyi Başkanları, üst düzey bürokratlar ve Türkiye'den ve KKTC'den iş insanları katılmıştır.

3. 5 Ekim 2010 tarihinde gerçekleşen 1. Yatırım Danışma Konseyi toplantısı sonucunda yatırım ortamının iyileştirilmesi ve rekabet gücünün artırılması adına yapılan önerilerin önemli bir kısmında ilerlemeler sağlandığı memnuniyetle müşahede edilmiştir. Dikkat çeken ilerlemeler arasında, kamu yönetiminin kurumsal yapısının gözden geçirilmesine ilişkin çalışmalar, kamu personel ve mali yönetimi alanlarındaki yasal düzenlemeler ve yasa hazırlıkları, kamu yönetiminde koordinasyona yönelik atılan adımlar, yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması, şirket kuruluş süreçlerinin iyileştirilmesi, Türkiye'ye ihracatın kolaylaştırılması alanlarında kaydedilen gelişmeler ve turizm sektörünün sunduğu hizmetlerin çeşitlendirilmesi bulunmaktadır.

4. 2010 - 2012 Kamunun Etkinliğinin ve Özel Sektörün Gücünün Artırılması Programı'nın yatırım ortamının iyileştirilmesi yönünde önemli atılımların gerçekleştirilmesine katkısı, Yatırım Danışma Konseyi'nce dile getirilen önerilerdeki ilerlemelerde açıkça görülmektedir.

5. Yatırım Danışma Konseyi, 2013 - 2015 yıllarını kapsayacak yeni bir programın KKTC Hükümeti tarafından katılımcı bir şekilde tasarlanması, sahiplenilmesi ve Türkiye tarafından desteklenmesinin son derece önemli olduğunu düşünmektedir. Yatırım ortamının KKTC hükümetinin ve sosyal tarafların katılımıyla iyileştirilebilmesi için Türkiye'deki Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nun (YOİKK) tecrübelerinden faydalanarak kurulacak kamu ve özel sektör taraflarını içeren karma bir üst kurulun süreci hızlandıracağına inanılmaktadır.

Yatırım ortamını iyileştirme noktasında bugüne kadarki çabaların önümüzdeki dönemde kurumsal bir yapı altında yürütülmesinde fayda bulunmaktadır.

6. 2013 - 2015 programının güçlü bir biçimde uygulanabilmesi ve daha geniş bir toplumsal paydada kabul görmesi için programın sosyal taraflar arasında diyaloga imkan sağlayacak istişare mekanizmalarıyla desteklenmesi son derece önemlidir.

Bu çerçevede Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC sosyal taraflarını içerecek ve deneyim paylaşımına imkan verecek, Türkiye - AB Karma İstişare Komisyonu'na (KİK) benzer bir yapılanmanın oluşturulması son derece faydalı olacaktır. Toplumun geleceğini ilgilendiren meselelerde sivil toplumla istişare mekanizmalarının tasarlanan politikaların etkinliğine katkısı son derece önem arz etmektedir.

7. Özel sektörün güçlendirilmesi, rekabet ortamının geliştirilmesi ve kamu yönetimi reformu birbirinden bağımsız olarak düşünülmemelidir. 2013 - 2015 programı, bu amaçları gerçekleştirecek şekilde yapılandırılmalıdır. Bu alanlarda Türkiye başta olmak üzere başarılı ülke deneyimleri, kalkınma hamlesinin koordinasyon içerisinde gerçekleştirilmesinin avantajlarını ortaya koymaktadır. KKTC'nin gelecek vizyonunun bu tecrübelerden ilham alarak oluşturulması toplum için büyük bir kazanım olacaktır.

8. Ülke ekonomilerinin rekabete açılması ilgili ülkelerde ticaretin, sanayinin ve hizmetler sektörünün gelişmesini hızlandırmaktadır. Türkiye - AB Gümrük Birliği Anlaşması'nın sonuçları bu açıdan son derece öğreticidir. KKTC'nin dünyayla bütünleşme sürecinin de ülke ekonomisinin rekabete açılması ve yatırım ortamının iyileştirilmesiyle hız kazanacağı ve toplumun bütün kesimlerini daha güvenli bir geleceğe taşıyacağı kesindir".